

گفت‌وگوی «جام جم» با ساسان سالور

تهیه‌کننده فیلم «سه کام حبس»

اعتیاد از آنچه فکر می‌کنید به شما نزدیک تر است

◀ صفحه ۱۰

ویژه

در گفت‌وگوی «جام جم» با اعضای مجمع رستا عنوان شد

فرش قرمز ساترا برای بخش خصوصی

۸

رئیس رسانه ملی در مراسم تجلیل از هنرمندان دفاع مقدس:

از حماسه آفرینان خرمشهر عقب هستیم

۶

زاویه دید

علی رحیمی | گروه فرهنگ و هنر

درنگ

کتاب‌های محبوب نمایشگاه سی و چهارم

این هفته بعد از بیش از ۱۰ روز، سی و چهارمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با حضور ۲۰۰ کتابفروش، ۱۰۰ ناشر خارجی و ۲۷۰۰ ناشر داخلی در بخش حضوری و مجازی به کار خود پایان داد. آمارهایی که درباره میزان فروش و بازدید از این نمایشگاه ارائه شد، نشان دهنده این بود که رکورد‌های فروش و استقبال به شکل بی‌سابقه‌ای شکسته شده است. این استقبال در شرایطی که هیچ‌کس نمی‌تواند منکر افزایش شدید قیمت کتاب باشد، نشان دهنده آن است که جامعه چقدر علاقه‌مند و تشنه مطالعه است و اگر صنعت نشر ایران می‌توانست چابک‌تر و بیشتر فعالیت کند و به نیازهای جامعه پاسخ دهد، زمینه‌ها برای استقبال بیشتر و مستمر از کتاب در جامعه وجود دارد. اما این هم که در نمایشگاه کدام آثار فروش بیشتری داشته قابل توجه است. برای این‌که تخمینی نسبی از ذائقه مخاطبان داشته باشیم به چند غرفه سر زدیم و درباره پر فروش‌ترین کتاب‌های‌شان پرسیدیم. کتاب‌های داستان، تاریخ شفاهی و مستندنگاری‌های تاریخی در میان کتاب‌هایی است که این روزها مخاطبان زیادی دارد و فروش‌های خوبی را تجربه می‌کند. در برابر، شاهد کاهش مشهود استقبال از خرید کتاب‌های شعر هستیم به گونه‌ای که استقبال از کتاب‌های شاعران پر فروش سال‌های قبل هم در نمایشگاه امسال افت محسوسی داشت. درباره دلایل این امر باید در گزارش‌ها و تحلیل‌های مجزا، بنویسیم ولی شاید یکی از دلایل اصلی این امر آن است که آثار بسیاری از شاعران در فضای مجازی موجود است و مخاطبان دوستدار شعر ترجیح می‌دهند این شاعران را از طریق فضای مجازی دنبال کنند و شعرهای تازه‌شان را بشنوند و بخوانند. اما همچنان که گفتیم، کتاب‌های تاریخ شفاهی در نمایشگاه امسال محبوب بود. از جمله کتاب‌های «خون دلی که لعل شد» خاطرات رهبر معظم انقلاب از دوران مبارزه پیش از پیروزی انقلاب در انتشارات انقلاب اسلامی، «مهاجر سرزمین آفتاب» درباره زندگی خاتم کونیکو یامامورا مادر شهید محمد بابایی نوشته حمید حسام و مسعود امیرخانی و «خاطرات سفیر» نوشته نیلوفر شادمهری در انتشارات سوره مهر، مجموعه دودلی «ظهور و سقوط خاندان پهلوی» به قلم عبد... شهپازی درباره خاندان پهلوی و افراد مطرح دربار از نشر اطلاعات، «خاتون و قوماندان» نوشته مریم قربان‌زاده درباره زندگی شهید علیرضا توسلی فرمانده لشکر فاطمیون از نشر ستاره‌ها، «حاج قاسمی که من می‌شناسم» نوشته سعید علمايان از نشر خط مقدم، «حوض خون»، نوشته فاطمه سادات میرعالی در نشر راه‌یار و «ظهور و سقوط» خلاصه‌ای از خاطرات حسین فردوست در موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی پر فروش بود.

محبوب‌های داستانی

کتاب‌های داستان در نمایشگاه امسال بسیار محبوب بودند. از پر فروش‌های داستانی می‌توان از «آب نیات هل دار» و «آب نیات نازکیلی» مجموعه داستان‌های طنز مهرداد صدقی در سوره مهر نام برد که از فرمول انشای شوخی یاد دهه ۱۳۶۰ بیشترین استفاده را برای طنزآفرینی کرده، فرمولی که در سینما هم این روزها به خوبی جواب داده است. «پس از بیست سال» نوشته سلمان کدیور که درباره ماجراهای منجر به واقعه کربلا به زبان داستانی نوشته شده است، از کتاب‌های محبوب در شهرستان ادب بود. «ستاره‌ها چیدنی نیستند» اثر محمدعلی حبیب‌اللهیان، گل سرسید کتاب‌های نشر معارف است، کتابی که به موضوع روز یعنی حقوق و آزادی‌های زنان پرداخته و از زندگی یک زن آمریکایی الهام گرفته است که موضوع حقوق زنان، مسأله ذهنی او هم هست و به دنبال جواب این سؤال می‌رود. مظفر سالاری، نویسنده‌ای است که

هرچه می‌نویسد بسیار پر فروش می‌شود. او در

نمایشگاه امسال هم دو کتاب پر فروش داشت یکی «کتاب مرا با خودت ببر»، که به برخی وقایع زندگی امام جواد(ع) پرداخته است و درونمایه‌ای عاشقانه دارد. این کتاب پر فروش‌ترین کتاب به نشر بود. کتاب «دختران آفتاب» اثر امیرحسین بانکی، بهزاد دانشگر و محمدرضا رضایتمند

در نشر سروش هم به چاپ سی و نهم رسیده و محبوب مخاطبان بوده است.

ماجرای مفقودی فرش‌های سعدآباد این روزها دیگر نه تنها در رسانه‌های رسمی و فضای مجازی که در محافل عمومی و حتی مجالس خانگی هم راه یافته است. مگر می‌شود به این راحتی مسیر پر و پیچ و خم ساختمان حافظیه طی شود، بدون توجه به همه ملاحظات اداری و انبساطی فرش‌هایی را برداشته و از همه مبادی حفاظتی و حراستی از نگهداران گرفته تا دوربین‌ها عبور کند و بدون مجوز و هیچ حساب و کتابی از کاخ سعدآباد خارج شود. با هر منطقی که پیش برویم مطمئن کار سختی است، مگر آن‌که بپذیریم: ضرب المثل: «چو دزدی با چراغ آید، گزیده‌تر بردکال» شامل مفقودی‌ها هم می‌شود.

روشنگری رسانه‌ای در برابر تاراج ملی

خبر مفقود شدن فرش‌های سعدآباد را اولین بار خبرگزاری فارس مخابره کرد. این خبر روز یکشنبه ۳۱ اردیبهشت در قالب گزارشی، منتشر شد. با روی کار آمدن دولت سیزدهم گزارشی با عنوان «خروج غیرقانونی اموالی نظیر ۴۸ تخته فرش دستباف نفیس و گران‌قیمت از ساختمان حافظیه سعدآباد» ارجاع شد. پس از آن تیم ویژه‌ای با همکاری سازمان‌های نظارتی تشکیل و به بررسی همه‌جانبه موضوع مفقود شدن فرش‌های نفیس در دولت قبل پرداخته شد. گفتنی است فرش‌های طی بازه سال‌های ۹۲ الی ۹۵ از ساختمان خارج شده است.

یکی از شاهدان که در همان دوران در ساختمان حافظیه مسئولیت داشته است در این خصوص به خبرنگار فارس می‌گوید: «سال ۱۳۹۵ فرش‌ها را با یک دستگاه وانت مزدا بردند منزل...»

گفتنی است ساختمان حافظیه سعدآباد متعلق به نهاد ریاست جمهوری است که از آن به عنوان محلی برای استقبال از روسای جمهور و مهمانان خارجی توسط دولتی‌ها استفاده می‌شود. این بنا پیشتر نیز مورد توجه رسانه‌ها قرار گرفته بود...»

واکنش‌ها به مفقودی یا کم کردن صورت مساله

با افشای خبر مفقودی فرش‌های ساختمان حافظیه، اولین ابهام درباره مالکیت این فرش‌ها و ارگان مقصر بود. چرا که تصورات عمومی بر آن است که نظم و مقررات حاکم بر سازمان‌های دولتی به اندازه‌ای شفاف است که خروج حتی یک خودکار از آنها به راحتی امکان‌پذیر نیست و در صورت بروز هرگونه اشتباهی، به سرعت از سوی نیروهای نظارتی و اکاوی می‌شود. شاید به همین دلیل است اولین واکنش‌ها به موضوع مفقودی فرش‌ها در حوزه‌های مسئولیت است.

میراث ملی در تاراج سیاسیون

چو دزدی با چراغ آید، گزیده‌تر برد کالا

روابط عمومی مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد اولین ارگانی بود که به این خبر واکنش نشان داد. این روابط عمومی با انتشار اطلاعیه‌ای که یک روز بعد از انتشار خبر خبرگزاری فارس (یکم خرداد) منتشر شد از این مجموعه سلب مسئولیت کرد و نوشت: «همان‌طور که در خبر یاد شده آمده: ساختمان حافظیه متعلق به نهاد ریاست جمهوری است و حفاظت از آن در حیطه وظایف و اختیارات وزارت میراث فرهنگی نیست. مجموعه ۱۸۰ هکتاری سعدآباد مشتمل بر بناها و کاخ‌موزه‌هایی است که برخی از آنها در تملک نهاد‌هایی غیر از میراث فرهنگی است.»

بیگیری‌های جدی یک وزیر

عزت‌ا... ضرغامی، وزیر میراث فرهنگی درباره مفقودی فرش‌های سعدآباد و همچنین درباره مفقودی فرش‌های تاریخی کاخ حافظیه در مجموعه سعدآباد که در سال‌های گذشته انجام شده بود، گفت: «با وجود این‌که این بخش از کاخ سعدآباد در اختیار نهاد ریاست جمهوری است و در دوره ما این اتفاق نیفتاده و مربوط به سال ۹۵ است اما دستور بررسی آن را به حراست وزارت میراث فرهنگی دادم. امروز گزارش مقدماتی آن ارائه شد ولی هنوز قابل استناد نیست. باید اطلاعات این موضوع هم اصل و کیفیت این اتفاق به استحضار مردم برسد.»

واکنش افرادی که انگشت اتهام به سوی آنهاست

پس از این ماجرا سمت و سوی نگاه‌ها به سمت ساختمانی رفت که دولت‌ها از آن برای استقبال از مهمانان خارجی استفاده می‌کنند و با توجه به اخبار منتشر شده، انگشت اشاره‌ها به سمت دفتر ریاست جمهوری وقت یعنی جناب دکتر روحانی رفت. هرچند سایت دفتر حسن روحانی بدون آن‌که مستقیم وارد موضوع شود، خبری منتشر کرد که نوشته بود: «اخیرا

مجلس وارد می‌شود

از دیگر واکنش‌ها به موضوع مفقودی فرش‌ها، ورود مجلس به موضوع بود. خبری که حجت‌الاسلام حسین جلالی عضو هیات رئیسه کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در واکنش به ناپدید شدن فرش‌های کاخ سعدآباد داد. وی گفت: مجلس قطعا به این موضوع رسیدگی خواهد کرد، چرا که در شرح وظایف آن است. به گفته عضو هیات رئیسه کمیسیون فرهنگی مجلس: در اولین فرصت این موضوع را در کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی مطرح خواهیم کرد و مسئولان مربوطه باید گزارشات لازم را ارائه دهند تا مشخص شود چه کسانی و برچه اساس فرش‌های نفیس را از ساختمان حافظیه خارج کردند. حجت‌الاسلام جلالی تصریح کرد: به طور حتم فرش‌های نفیس شناسنامه یا شماره اموال دارند که به راحتی نمی‌توان در روز روشن، آن را از مجموعه سعدآباد خارج کرد.

راز نهان یک مفقودی شگفت‌انگیز

اگر صحت مفقودی از ساختمان حافظیه نهاد ریاست جمهوری اثبات شود بی‌گمان موضوع ساده‌ای نیست که به راحتی بتوان از کنار آن عبور کرد. چرا که ما درباره مفقودی از یک خانه در یک منطقه شهری صحبت نمی‌کنیم، مفقودی از یکی از حساس‌ترین اماکن حفاظت شده کشور به حساب می‌آید که از منظر امنیتی باید نفوذناپذیر باشد. مضاف بر این‌که این فرش‌ها به واسطه قدمت تاریخی آن، نوع طراحی، مکتب هنری و خصوصیات فیزیکی جزو نفیس‌ترین فرش‌های ملی و متعلق به سبک‌های مشهدی(عمواوغلی)، اصفهان و تودشک بودند و حتی تصاویر برخی از آنها در کتاب «گنجینه تار و پود، مجموعه تصاویر دومین کلکسیون بزرگ فرش جهان» منتشر شده است. تمامی این فرش‌ها با استفاده از مواد اولیه باکیفیت بافته شده و هنر دست هنرمندان سرآمد فرش دستباف ایران است و برخی از آنها نزدیک به ۹۰ سال قدمت دارند. پس بی‌شک فروش آنها در هرجایی از جهان با ممنوعیت همراه است و سارق یا سارقان نیز از این موضوع اطلاعات کافی و وافی داشته و دارند. لذا مسئولان ذی‌ربط لازم است با حساسیت بیشتری به موضوع ورود کنند و در صورت روی دادن این اتفاق، راز نهان این مفقودی شگفت‌انگیز را به اطلاع مردم برسانند.

اهمال در برابر میراث فرهنگی بی‌سابقه نیست

البته کم‌توجهی به میراث ملی در سعدآباد تنها معطوف به این فرش‌های مفقود شده نیست، پیش از این نیز در آبان ۹۲ در دوران دولت یازدهم دیوار شرقی کاخ سعدآباد تخریب و درهای چوبی و قدیمی این بنای میراث ملی مفقود شد که همچنان از سرنوشت آنها خبری منتشر نشده است.

در هفته میراث فرهنگی داشته‌های هنری کشور را دریابیم

غفلت از جادوی عروسک‌های ایرانی

۱۱